

Nyugat-Európa kora-középkori építészete = Karoling ép.

V. sz. - VIII. sz. IX. sz. közepe, normannok támadásáig (skan)

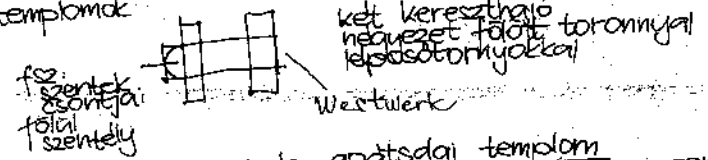
1. Területei:

- keleti gótok itáliai birodalma Ravennában
- lombardek itáliában (királyság)
- nyugati gótok Franciaországban és Spanyolországban
- frankok Franciaországban Merovinga uralkodók majd Nagy Károly

2. Nagy Károly birodalmának művészete emelkedik ki Karoling kor

3. Építészeti feladatok

- uralkodói paloták pl. székhelyén Aachen
- romai és bizánci hatás
- templomok

pl. Corvey-i bencés apátság templom Svájc Sankt Galleni apátsága (terv pergamenen)

- az apátságok helyiségei között
- iro. könyvtársó terem
 - könyvtár
 - szekréstye
 - kerengő
 - kolostor
 - refektorium (étterem)
 - konyha
 - raktárak
 - quásterem
 - iskola
 - orvosi do.
 - vendéglátó
 - szentes kórház
 - novicius szállás (növ. pap)
 - keresz
 - mesterék műhelyei

Aachen: Nagy Károly palotakapcsolója építészete a Metz-i Odo később a magyarok fontos zarándok helye

Lorsch: kapucsarnok

Islám kultúra

1. Kialakulása: 7. sz. közepe, az arab felszigeten egyes kulturák eredményeképpen

2. Jellemzői: hasonló a Bizáncihoz, de ezeket a munkákat hadifoglaltak végezték a keret kösít nem használták, sok emberi erőt használtak fel

3. Épületeik:
- dzsámi imádkozók céljára szolgáló nagyobb ép. templomok
 - mecsetek: kisebb imahelyek
 - nyitott udvarú imatermek
 - központos elrendezésű, kupolával fedett ima-termek
 - minaretek, minarek (Eger, Pécs)
 - fürdők (Széchenyi, Székesfehérvár)
 - karavanszerkók
 - lakóépületek
 - paloták

4. Műveltségi szervezetek:

- forráspoglalatok
- közlők
- vizetvétel, művek
- vizvezetők
- városi vízellátás (szamarkand)
- vízvezetők
- víziszerelés
- fürdők (Széchenyi fürdő)
- kultúrörök
- raktárak
- molók
- kibőlt
- utak + utak
- hajdepió műhelyek raktárak
- világítótoronyok

5. Új elemek: Koncepció, szelalaktit, boltozat, négyzetes felület, livdu motívumok

parabola formájú kapuajtómenyek

nonlokanti d/perspektiva

pl. Kalat Szeman

patkóni, szamarkandi, kupolák: alacsony gömb, a falak, a mennyezet, a mennyezet, a mennyezet

A bizánci építészet

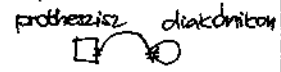
1. Területi:
- keletromai birodalom
 - Balkán-félsziget
 - Égei tenger / Kisázsia
 - Itália: Ravenna, Szicília, Velence
 - Örményország, Grúzia
 - Bulgária, Szerbia
 - Oroszország
 - román vajdaságok

2. Ideje: 476-től (V. sz. - XI.) sz. virágkor: Justinianus ideje

3. Építészeti feladatok:
- uralkodói paloták
 - templomok
 - városi, városkapu
 - merműki állasmenyek: víztárolók, ciszternák

4. Emlékek:
- Konstantinápoly: Szevasztyján és Bacchus templom, Hagia Sophia, Apszidok temploma, Apszidok temploma, Hagia Sophia
 - Thesszaloniki: Hagia Sophia
 - Ravenna: San Vitale
 - Velence: San Marco
 - Neszébar
 - Kiev: Nagy Szentgyörgy

5. Stílusa
- teralakítás:
- hosszanti és centrális terek kombinációja
 - cségyes kupola
 - tambur alkalmazása
 - bazilikális kialakítás
 - donga és keresztboltozat
 - kiletecsztási tér, görögkereszt, empóra
 - sok arseis
 - terhalmoz

- tömegalakítás
- összetett terhalmoz
 - középfelé emelkedő tömeg
 - változatos kial.

- építványok, szerkezetek:
- téglá - boltozats
 - hábrács a falazathoz
 - végyes falak

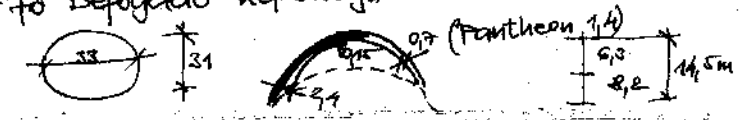
- alakítás:
- oszlopok vesztének jelentőségükkel
 - kápolnás oszlop: oszlopfej = vállkő
 - egyszerű homlokzat
 - díszes belső: arany, mozaik, festés, zománc

2. Megale Eklebsia: Hagia Sophia

- meg Constantinus kezdi építeni
- 360-ban szentelik fel
- 404-ben legh
- 415-ben újidepítik, felszentelik
- 532-ben új kupola beomlik
- 537-ben Justinianus felszenteli az újidepített
- 688 földre esik, helyreállította egy örmény építész

Tervezte egy görög matematikus és aritmetikus lezionoraz

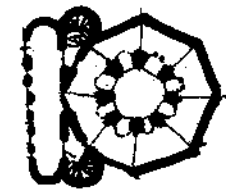
A hosszanti és centrális elrendezés kombinációja 525 építési személy, ebből 60 pap dolgozott Nagy és kis bevonulási a fő ünnep az uralkodóval több ezer fő befogadó képességű Kupola

- 1317 a negyedik keresztény hadjárat kórárt kijavították
 - 1453-ban a törökök minareteket építettek hozzá (iszlam dómként használják)
- helyfoglalás oszlopfejek

Bizánci stílus RAVENNÁBAN

Ravenna: San Vitale

mozaikfelületek Justinianus és Theodora, császárné ábrázolása melyfoglalás oszlopok + vállkő

- Egyéb hatók:
- Moldva
 - Tráviaalföld
 - Szerbia
 - Bulgária
- szjattosággal Oroszország

- Újítás:
- függőkupola
 - cségyes kupola
 - terkapcsolatok
 - mozaikművészet
 - tambur